

איסטוואן פאנא

[illegible]

פריז'ירה פארטיי

די לה קריאסיין אסמא יהושע

קומפוזיטעד באשן גען צווישן די

מ. פ'ריסקו

קון זה אפרוצאקייזן די סו אינאיינאייט

איל גראן רבינו די שורקיאה

معارف نظارت جلیله سنك ۹ كانون ثانی ۱۳۱۲ تاریخچه
و ۵۷۸ نومرولی رحصتنامه سیله طبع اولمشدر.

1. $\frac{1}{4}$ פריסיי גרוץ

קונסטיטוציונל

איופרינויריאה ארדיעי איסקאונזוב

M. Fresco.

אדיריסו:

Directeur de l'Ecole de l'Alliance Israélite
Galata - Constantinople

148, 988 ✓

1948 988

980, 000

4 48, 988

3 57 1/2

748

948

4100000

ca

74

1000

~~4100000~~

4000000

א. די לה קריאסיין אסטא איל דילוב'יו

קריאסיין דיל מונדו. — דיין קריאו איז נונדו אין קיט
דיאס. איז פריינד דיאס איז דיטו: קיאה לוח! אי פואי לוח. —
איז סיגונדו דיאס, איז קריאו איז קיינו. — איז טירקיר דיאס,
איז אפארטו לאס אגואס דיאס טייררה, אי פורנו לאס נוא-
ריס. איז איז טאונזין קריקיר דיאס טייררה לוס ארצוליס אי
לאס יירצאס. — איז קוארטין דיאס. איז קריאו איז קול, לה
לונה אי לאס איסטריזיאס. — איז סינקין דיאס, איז קריאו
לוס פיטקאלוס אי לוס פאטארוס. — איז קיין דיאס, איז
קריאו לוס אינואליס די לה טייררה.

קריאסיין דיל אומברו — אי דיין דיטו: אגאנוס א אונצרי
אסטריסטרה פורנו סיגון נואיסטרה סיניאלאס, אי קי איז
קונאלדי לה טודוס לוס אינואליס. אי דיין פורנו איז קואיר-
פו דיל אונצרי קון פולצו דיאס טייררה אי לי דיין איספירטו
די צידה איז לי לויאלו אדם. דיספואס די אציר אקאצאלו
טודאס איסטאס אוצראס דיין קי ריפוזו איז קייטין דיאס אי
לו סאנטיפיקו +

גואירטו די עדן. קריאסיין די לה מוזיר. — דיין פוזו
לדס אין לון גואירטו אירנוו ליאנאלו איז «גואירטו די
עדן». אין איסטרי גואירטו קי טופאלאן טודו נודו די ארצו-
ליס לואינוס לה לה ציסטה אי די פרוטוס אגראדאלאליס א גוסטו.
אינווידיו דיל גואירטו איסטאלא איז ארצול די סאציר צין
אי נוא.

אי דיטו דיין א אונצרי: די טודוס לוס פרוטוס קוניראס

146

וזה דיז חרצול די קאציר ציין אי נאל, נו קונויראס מונקס
די איל, סיינדו אין איל דיאס קי קונויראס די איל, נוריראס.
אי דיטו דייו : נו אים צואינו קי איל אונצרי אקטו
סולו; לי דאריוונס אונס קונפאכייט; דייו איזו דורניר אס
אדס. אי וויינעראס קי איל דורניאס איל טונוו אונס די קוס
קוקטיליאס אי פורנוו די אילייט אס לה נואיר. אדס טוצו אונס
גראנדי. איגריאס אין ציינדולס, אי איל לי דייו איל נונצ
די חוס.

דיזוב'דיס'מיינמו די אדס אי די חוס — איל קוליצרו, איל
נאלס אגודו די טודוס נוס אמינאס דיטו אס לה נואיר: פורקי נו
קונויס דיז פרוטו דיז חרצול די קאציר ציין אי נוא? — פורקי,
ריספונדייו חוס, דייו נוס דיטו קי סי קונוינוס די איל
נורירינוס. — נו נוריריט, דיטו איל קוליצרו, וזה דייו קאציר
קי סי קונויט די אקטי פרוטו צואיסטרוס אלוס קי אציריאן
אי קונסיריט איל ציין אי איל נוא. לה נואיר, ציינדו קי איל
פרוטו אירס אירנוו, קונוייו די איל אי לי דייו אס קו נואיריט
קי קונוייו טאנצין איל. א פונטו קוס אלוס קי אצירירון אי
קונסירירון קי אקטאצאן דיסנודוס, אי קוירירון אלוס די איגירס
פור קוצרירסין. אס זאס אוראס דיזס טאדרי אילייס אויירון
לה צו די דייו אי סי אקקונדיירון אינטרי נוס חרצוליס.

איל קאמטיגו. — וזה דייו זיאלנו אס אדס אי לי דיטו:
אונדי אקטאס? אדס ריספונדייו: אולי טו צו, ווי אקטאנטי
פורקי אקטאצא דיסנודו, אינוי אקקונדי. דייו לי דיטו: קונו
קופיעים קי אקטאצאס דיסנודו? קונויעים פאריסי דיז פרוטו
קיטי אינקווינדי דינו קונויר? — אים לה נואיר קי ווי דא-
טיס פור קונפאכייט קי ווי דייו די אקטי פרוטו, אי זייו
קונוי. אי דיטו דייו אס לה נואיר: פורקי איזיעים אקטו? אי
איל קוליצרו קי ווי קונוצאיו, ריספונדייו אילייט. אינטונקס
דייו דיטו א קוליצרו: נואדיו קיראס אינטרי טודוס נוס
אמינאס. קוצרי לה צייננדי קאנוינאראס, אי דיז פולצו די

לה טייררה טולדוס לוס דיאס די טו צידה קונויראס. איינוויס-
 טאל וניטירי אינטרי טי אי לה נוזיר, איזייה טי פיזארה לה
 קאציקה אי טו לי וויריראס איז קארקאניא. דייו דיטו אה
 לה נוזיר: קון דולוריס פאריראס: אי א לוונצרי איז דיטו:
 פורקי אויטיס אה לה צוז די טו נוזיר, לה טייררה איס
 וואדיגה פור קאצז די טי, אי נו קריסירה וואס אין לה
 טייררה קי איספיטוס אי קאלדוס. אה לה סולור די טו פרי-
 טי טו פאן קונויראס, אקטה קי טורניס אה לה טייררה די
 אונדי פואטיס קריאלו. סיינדו פולצו פואטיס אי א פולצו
 טורנאראס. אי איזו דייו פארה אדס אי חוס ציקטילוס די
 קואירו אי לוס ציקטיי; אי לוס איגו דיז גואירטו די עדן,
 אי וניטיו דיכאטרי דיז גואירטו און אנהיל ארנאלדו די חונה
 איספאלה די פואיגו פארה גואלראר לה אינטראלה דיז
 גואירטו.

קין אי האל. — אדס אי חוס טוציירון דוס איזוס; איז וואייר
 סי זייאונאצה קין אי איז אטרו העל. קין אירה גואירטילאנו
 אי העל אירה פאסטור. און דיאה קין טרוטו אה דייו די לוס
 פרוטוס די לה טייררה אי העל אופריסיו אוציאס. דייו אק-
 סיטעו איז סאקריפיקיו די העל אי ריפוזו איז די קין.
 קין סי סיבו די איטעו אי סי אראציו קונטרה סו אירנאנו.
 און דיאה קי איזייוס איסמאלאן אין איז קאנפו קין סי
 איגו סוצרי סו אירנאנו אי לו וואטו. אינטונקיס דיטו דייו
 אה קין. אונדי איטעה טו אירנאנו? קין ריפונדיו. נו סי,
 סו זייו איז גוארדיאן די ווי אירנאנו? אי דייו זי דיטו: קי
 איזיטיס? לה סאנגרי די טו אירנאנו גריטה דיכאטרי די ווי,
 וואדיגו קיראס. איראס די לוגאר אין לוגאר סין טופאר רי-
 פוזו סוצרי לה טייררה קי ציזיו לה סאנגרי די טו אירנאנו.

ב. — דיל דילוב'יו אסמה אברהם

איל דילוב'יו. — לוס אוונצריס סי נאָג'גוארן קאָצרי לז
טיירדזש אי פֿואירן נאָס. אי דייו דיטו די אזיר נאָריר אז
טולד לאַנז ציט. נאָס נאָס טאָפּ גראַסייז דילאָנעריז "סיינדו
אירז און אוונצרי גאָסע. אי נאָס טינאָז טריס אַזאָס : טס
הס אי יפּט. דייו דיטו אז נאָס זיין טראַאירי און דילאָזיין קאָ-
רי לז טיירדזש, און דילאָזיין קי דיסטראַירז טולד לז קי רי-
פירז. אז אונז אַרקז (1) אי לז אינפֿיזאַראַס די פיז פּור
אליינעטו אי פּור אַפּאָירז. אי אינפֿיזאַראַס אַין לז אַרקז טו
אי טולד טו פֿאַנאָזיז. אי טאָנאַראַס די טולד אַנאָזל קי
ציט קאָצרי לז טיירדזש די קאָלד אונז די אַליזאָס און פּאַר
נאָגאָ אי אינצירז.

אי אַזאָ נאָס טולד לז קי דייו זי אינאָנאָדו. אינאָנאָס
לז קינאָס סי אַזיריראָן. לז זאָזיז קאָזיין וויינעראַס קאָ-
רינעס דיאָס אי קאָרינעס נאָג'ס. לזאָס אַגאָס קאָזיראָן אי סי
אינאָטסייראָן נאָס אַריזז קי לזאָס אַטאָס נאָטאָניאָס. אי
לז אַרקז אַירז זיטאָלד קאָצרי לזאָס אַגאָס. טולד לז קי
ציטאָז קאָצרי לז טיירדזש פּאָזי דיסטראַירז דיאָזי אוונצריס
אָקטז קאָטראַפּיאָס אי אָקטז פּאַטאַרוס דיז קינאָ. נאָס אי
לז קי איסטאַנאָן קאָן אַיל אַין לז אַרקז קילאַרוס קאָלז ציטאָס.
דייו סי אַקאָלדו די נאָס אי אַזאָ פּאַקאַר און זינעטו קאָצרי
לז טיירדזש אי לזאָס אַגאָס קילאַרוס. אַין אַיל קיטאָן נאָס לז
אַרקז סי קילדו קאָצרי לז נאָטאָניז די אַרעט. נאָס אַזיריין
לז זינעטאָז די לז אַרקז אי דיטו קאָליר לז גראַז (2)
קי נאָ טאָרנאָ נאָס. אַיל דיטו קאָליר לז פּאַלונעז פּור קאָזי
קי לזאָס אַגאָס אַזיאָן אַנאָגאָדו, נאָס לז פּאַלונעז נאָ טאָפּאָדו
לזאָר אַנדי פּאָזאַר קו פּיי ריטאָרנאָ אַז לז אַרקז. נאָס איסטאָר

1 קירי דיזיר קאָנאָ אַנאָז נאָזי

2 גראַז'ז אַיס און פּאַטאַרו פּריטו

סייעי דיאס אונטרוס אי דיטו קאיר די נואיצו אה לה פאונזע.
 איסנה צו איילייה צינו טראאנדו אין קו צוקה אונה ראונה
 די אולינאר (1). נוח קופו חנקי קי לאס אגואס אציאן ווי-
 גואלד. דיספואיס די סייעי אונטרוס דיאס איז דיטו קאליר
 אונה טירקירה צו לה פאלונזע קי נו צולטו וואס אה לה
 ארקא. אי קיעו נוח לה קוציירטע די לה ארקא אי צידו קי
 לה טייררה איסנאצא קיקא. איז אי קו פאלוניילייה אי טודוס בוס
 חנינאלים קי סי עופאצאן קון איז קאלירון די לה ארקא.
 אי נוח פראגואו אונה ארה (2) אה ה" אי לי איזו באקרי-
 פייסיוס. איז דייו קי אפאזיגואו קון בוס אונזרים אי דיטו:
 לייו נו וואלדיזירי וואס לה טייררה פור קאצזע די בוס אונזרים
 אי נו ארי וואס ציניר איז דילוצייו קוצרי לה טייררה. אי דייו
 צינדיטו אה נוח אי אה קוס איזוס אי ליס דיטו:
 פרוגיאולד אי נווגיאולד אי אינגילד לה טייררה. אי לייו ארי
 איאנסה (3) קון צוונטרוס. קואנדו צו קוצרי לה טייררה די
 נוצים איז ארקו פאריסירה אינטרי לאס נוצים אי לייו ווי
 אקודראי די לה איאנסה קי איזי קון צוונטרוס.

נוח אי סוס איז"ום. — נוח סינזרו לה ציילייה אי ציזיו
 די צינו אי סי אינזוראלו אי סי דיסקוצרייו אין דורנזינדו
 אין ווייליו די קו טייררה. חס צינדו אה קו פאלירי סי צור-
 לו די איז ונה סס אי יפת טונארוון און וואנטו אי קאלינאנדו
 אטראס קוציארון אה קוס פאלירי. נוח קופו לו קי איז וואס
 גיקן די קוס איזוס לי אציאה איגו אי דיטו: וואליגו סיאה
 חס אי קי סיאה איז איסקלאצו די קוס אירנאנס אי צי-
 דיגוס סיאן סס אי יפת.

טוררי די בבל. — בוס דיסינדיינטיס די נוח סי נווגיארוון

1 אולינאר אים און ארכיוז די אזויטונה

2 אהס אים קומט אונה מינה די פיידרס סוצרי לס קאלה סו איזאן לוס סאקריפייסיוס

3 קואנדו דוס או מוגאס סירסנאס סו אאנאן סו דייו קי איזינדו איאנסה

אי דישיכון איז אונז א אונדז: פראגאלינוס אונז קינדאל
אי אונז טוררי (1) קי אלקאנסי אסטה איז קיילז אי קי-
ריווס אפאנאלדוס אין עולדז נה טייררה, אי אונזפארוס אה
פראגאלי נה טוררי ווז דייו ריזונציו קוס אצלז די וואני-
רה קי נו אינטידיאן קאלדז אונז נה אצלז די קו קונפאני-
רו אי איסטה טוררי פואי זייאנאלדז צבל.

ג. — די אברהם אסמה יוסף

אברהם אין בנען — דייו דיטו אה אברהם: כא די טו
פאלאס אי צין אין נה טייררה קי טי וואקטרארי. ארי נאסיר
די טי און גראנדי פואיצלו אי פור טי קיראלן צינדגאלס טיאלס
נאס נאסייוניס די נה טייררה. אברהם, טרה קו וואיר אי קו
קוצרינו לוע קאליירון די חרן, עוואלדון אה קוס ריזאניוס (2)
אי קי פואירון אה בנען קיגון איז אורדין די דייו, קי
קי אפאריקיוו אה אברהם אין בנען אי זי דיטו: איסטי פא-
איס דארי אה עו קינין. (3) אי אברהם פראגאלי אונז אה
אה ה".

אברהם אי לומ. — לוע טיניאה וואגו ריזאניו, אי איז לו-
גאר נו איה טאן גראנדי פור ווארד איז אי אברהם ג'ונ-
טוס. אי אולדז פליעו אינטרי לוס פאקטוריק די אברהם אי
לוס די לוע. אברהם דיטו אה לוע: טי רוגו קי נו אייגה
פליעו אינטרי ווי אי אינטרי טי פור קי קוואס אירואנוס,
אפארטאטי די ווי, קי טי צאל אה נה איסקיידרה אירי אה נה
דיריגה אי קי אה נה דיריגה זיי אירי אה נה איסקיידרה.

1 טוררי און טורקו סי לייאמס קולי

2 טודיום לוס קודרידוס די און פאסטור סי לייאמאן ריזאניו

3 סינין קירי דיויר ראס

זוט איסקה'ל לז עייררז קי קי עופז קירקז חיל ירדן קי
אירז קולו חון גואירעו די ה". אי איספאנדיו קוס טיינדאס
אקטז קדוס. אי אזרזם צינו נוראז חן חון לוגאר לייאנאלד
נורא קירקז די חזרון אנדי חיל פראגואל חונה חרז פארז ה".

קוראז' די אברזם. — כדלענור ריי די עילס (פירסייז) חיו
לז גיררז חז לוס רייס די קדוס אי די ענורז. כדלענור
צינו חן טייררז די איסטוס דוס רייס לוס צינקייז אי עונו
טולאס קוס אזינדאס אי חונה גראנדי קאנטידאל די איס-
קלצוס אינטרי לוס קואס קי עופאצז לוט. קואנדו אזרזם
קופו טולדו איסטו חרנו חז קוס איסקלצוס אי חיו איא-
קז קון לוס רייס דיז פאחיס אי פרק גייז חזרזם חז לוס
איניניגוס קאייז קוצרי חיליוס די נוגי לוס חירייז אי עונו
חז טולדוס לוס איסקלצוס אינטרי לוס קואס קי עופאצז
זוט קון קוס צייניס.

קואנדו טורנו די לז גיררז חזרזם פואי ציין ריסיצילדו די
וולכי-לדק ריי די שלס (ירושלים). איסטו טרושו פאן אי צינו
אי צינדילדו חז חזרזם חן דיזינדו: צינדילדו קיחז חזרזם דיז
דיי קריאלדור קי חיו לוס קיילוס אי לז טייררז אי צינדילדו
חיל דיי קי ליצרו עוס איניניגוס חן עו פוליר. חזרזם לי
דיי חיל דיסטנו די טולדו לוקי חזיחז עונאלדו—חיל ריי די
קדוס דיזו חז חזרזם: דיזז לז פירקונאס אי עונוז לזס
ריקוזאס. ווז חזרזם ריכפונדיו: גורו דינאטרי די דיי
קי נו טונארז לז נאס גיקז קוזז קי חס עוייז דיסדי חון
חילו אקטז חון קורדון די קאלקאלדו.

ישמעאל — לז סירקונסייון — חזרזם אי שרז לייז חיראן
צייזס אי נו טיניאן קריאטוראס. שרז רוגו חז חזרזם די
טונאר פור קגונדז נוזיר חז קו קיירצז חגר אי חזרזם
טולדו די חגר חון חיוז אי לו לייאנו יסונעל. אי דייז לי דיזו:
לייז חרי איאנסז קון עי אי קון עו סינין. פור סיניאל די
אקטז איאנסז עי קירקונסיראס עו קונו טאנציין טולדוס

דערמאן די איילייס לים דיטן: צום רוגו וויס אירונאנס נא
אגאט דאניו אה איסטנס אונצריס קי צינירין אצרגארקין די
צאטן די ווי גוראלד. ונה איילייס דיטירון: צאטי די אק: אי
קי אקירקארון פור רונפיר לה פואירט. ונה לוס אנגיליס
איספאנדדינדו לאס וואנס סייגארון אה טוילוס לוס קי קיריאן
רונפיר לה פואירט, די וואירט קי איילייס נא טופארון וואס
פואירט. אל פונטו קי איז קול אפאריסייו לוס אנגיליס די-
טירון אה לוט: ליצאטעטי, טוונא אה עו וואיר אי אה טוס
דוס איזאס אי סאל די לה סיצדאל קינדו דייו צה דיקטור-
אירלאס. אי קונו לוט קי דיעאלראצה לוס אנגיליס טוונארון
די לה וואנו אה איז אי אה קו וואיר אי אה קוס דוס איזאס
אי לוס ליצארון אצוירט די לה סיצדאל. איז אונז די אי-
לייס דיטן אה לוט: נא ווירק דערמאן די טי נא קיאה קי
וואירמאן. אינטונקס דייו איזו לוציאר די לוס קיילוס אט-
פרי אי פואיגו קוצרי קדוס אי עונדא אי דיקטורוליו איסטאס
דוס סיצדאלים אי טוילוס איז פאליס. ונה לה וואיר די לוט
וויירו דערמאן די איילייס, אי פואי טרוקאלדא אקאון וונטון
די סאל.

נאסימייטנו די יצחק — דייו קי אקולדו די טרת אי לי
דייו און איזו סיגון קי נא אציה פרוניטילדו. איסט איזו פואי
ליאנאלדו יצחק. אי יצחק פואי קירקונקילדו קואנדו טוילוס אונז
דיאס, אי קואנדו פואי דיקטיטאלדו אצרתס איזו און גראן
קונצטי.

הגר אי ישמעאל — טרת צילדו קי יסונעאל איז איזו די הגר
וואלבראטאלדא אה יצחק. אי דיטן אה אצרתס: איגה אה
איסטא איסקאלאצה אי אה קו איזו פורקי איז איזו די איסטא
איסקאלאצה נא דיצי אירילאר קון יצחק. איסטאס פאלאצראס
דיספלאזיירון וואגו אה אצרתס ונה אל פין איז איזו לוס קי
טרת לי דינאנדאלדא, אה לה וואנייאנא אצרתס טוונא פאן אי
און קאטארדו די אגואס אי לוס דייו אה הגר אי לה אינצי-

אז קון בו איז. בגר קי פואי קון יסענעאל, וזה קי פירדיין
 אין איז דיזירטו, אי נו קידו נאס אגואה אין איז קאנטא-
 רו אינטונסקס איזייה פחו אל כיניו דיזשטו די און ארצול
 אי קי אליטו אין ליוראנדו אי דיזינדו: נו קירו ציר נוריר
 אה נוי איז. וזה דיין קי אפיהלד די לה נאלדרי אי די יסענעאל
 אי איזו ציר אה בגר און פחו. איזייה פואי אי אינגו איז
 קאנטארו אי דיין אה ציציר אה קו איז.

באקריפטיין די יצחק—דיין קירינדו כרוצאר אה אצרהס
 לי דיטו: טוונה אגורה אה טו איז ריגאלאלדו, יצחק, קי א-
 נאס טאנטו אי צה באקריפיקאלו אין אונה די נאס נונטא-
 נייאס קי טי נוקטרארי. אצרהס קי ליצאנטו לה נאלדוגא-
 דה, קורטו לינייה פארה איז באקריפטיין לה קארגו קוצ-
 רי קו אזנו אי קי פואי קון בו איז אי קון דוס די קוס
 נוקוס. קואנדו צינירון אל נוגאר קי דיין לי נוקטרו, אצ-
 רהס דיטו אה קוס נוקוס: איכפיראלדזוס אקי קון איז אזנו
 יצחק אי לייו צאלנוס קירציר אה דיין קוצרי לה נונטאנייה
 אי דיקפואיס צאלנוס אה טורנאר. אצרהס טונו לה לינייה
 אי לה קארגו קוצרי יצחק קו איז אי טונו אין קו נאטו
 איז פואיגו אי איז קוגליין אי קי פואירון גונטוס. יצחק
 דיטו אה קו כאלדרי: ציאו אקי איז פואיגו אי לה לינייה.
 אונדי איכטה איז קארנירו פארה איז באקריפטיין. אצ-
 רהס ריכפונדיין: דיין נוקטרארה איז קארנירו. קואנדו צי-
 נירון אל נוגאר דיז באקריפטיין אצרהס פראגואו אונה א-
 רה אריגלו לה לינייה אי אטו אה קו איז איכנינה די לה
 לינייה. דיקפואיס איז טונו איז קוגליין פארה דיגולייאר
 אה קו איז. וזה איז אנגיל די דיין לי גריטו די נוס קיי-
 נוס: אצרהס! אצרהס! נו טוקיס אה טו איז אי נו לי א-
 נאס נאלד, קיינדו אגורה לייו קי טי איכפאנטאס די
 דיין, פורקי נו לי ריפואטיס אה טו איז, טו ריגאלאלדו.
 אי אלכו אצרהס! קוס אלוס אי צידו דיטראס די איז און

צארצ'ין (1) אינגראוואלד אין הונד ראונד נור כוס קוארטנאס;
 אי טוואו לצרעס איז צארצ'ין איז נא אפריקיי נור באקרי-
 פיקיי אין נאגאר די כו איז. אי זייער איז אנגלי די ה"
 אה לצרעס די נוס קיינאס קיגונד ציב איז לי דיטו: נור-
 קי איזטיק איבער טי צינדזירי, אי נאגארי טו כינאין קוואו
 לאס איבערלייט די נוס קיינאס אי קוואו לה ארינה קי
 כי טוכה אין איז צולרי די לה נאגאר. לצרעס אי ילחק טו-
 נאגארן לה כוס נאקוס אי טורנאדון אה קאזה אינגאנטוס

נאאירטי די שרה—פוקו טיינאפא דיקפואיס די איבער צרה
 נאריין, לצרעס לה זיירו אי נירקו און קאנאפא קירקה די
 חצרון אונדי לה איבערדו. אים אין איבער נאגאר קי פאזירון
 איבערראדאס דיקפואיס לצרעס, ילחק אי יעקב.

קאנאמיינא די יצחק—לצרעס איה ציין אי דייו אצי-
 לה צינדזיג לצרעס אין טולא לצרעס. דיטו לה אכיעזר איז
 קיירצו איז נאס ציין די כו קאזה: גוראני א נאנצרי די
 דייו די נוס קיינאס אי די לה טייררה קי נא טונאראס נא-
 זיר פארה נוי איז די לאס איזאס די נוס כנענים איבער
 נוס קואלנאס זיין ציטו. אכיעזר גארו אי קוואו דייק גאנזיין
 נוס קארגו די צייט די כו אנו אי כי פואי לה ארס נה-
 רים אין לה קינדאל די נאור אירנאטו די לצרעס. קואנדו
 אריצו אה לה קינדאל איז איז ריפאזאר אה נוס גאנזיין
 קירקה די און פאז. איה לה טאלרי, לאס נאגאלאס איזאן
 אה קאליר די לה קינדאל פאר אינגיר אגואה דיכ פאז.
 אכיעזר איז איבערנאס איבער רוגאטיצה: ה" ! דייו די נוי
 קינייר לצרעס, טי רוגו קי קיאס פאזאראצלי אה נוי כי,
 זיין נוי איבער אל נאלד דיכ פאז אי לאס איזאס די נוס
 נאראלוריס די לה קינדאל זאן אה קאליר פארה אינגיר א-
 גואס. אז די נאכירע קי אה לה נאגאלאס קי דירי: אכאש

עו קאנטארן טי רוגו פארה קי ליי ציט, אי ווי ריסקפונ-
 דה: ציצי אי אציצרארי טאנצין אה טוס גאנצליינס, קי סי-
 אה איסקט נה קי אפארציאטיס פארה עו סייצו ילחק.
 אליעזר נה אציאה אקאצאלדו אאינדא די אצלאל קי איל צי-
 דו ציכיר אונט נוגגלע קון סו קאנטארן אין איל אונצורו.
 אירע רבקה איה די צהאל איה די כחור איל קיאל אירע
 אירנאלט די אברהם. אי נה נוסקא אירע נויי אירנאלט. אי-
 לייס סי אקירקו דיל פוזו אי אינגו סו קאנטארן. אליעזר
 קוריי אה סו אינקואיטער אי לי דיטו: טי רוגו קי ווי דים
 אה ציכיר און פוקו די אגואה די עו קאנטארן. אי אילייס
 לי רספונדייו: ציצי ווי סיכיוור. אי קאנדו אקאצו די דארלי
 אה ציכיר אילייס דיטו: פארה טוס גאנצליינס טאנצין אי-
 גירי אגואה. אי קוריי אטערע ציז אל פוזו פארה טראצאל
 אגואה פארה טודוס קוס גאנצליינס, אינטונקס אליעזר עו-
 נה און אכיליו די אורו אי דוס נאנצליינס די אורו אי סי
 בוס דייו אה רבקה אי לי דינאלדו: איה די קין איריק?
 איי בוגאר פור טונטרוס אין נה קאזה די עו פאלרי פארה
 ריפוזארן אילייס לי ריסקפונדייו: ליי סו איה די צהאל, צין
 אה ווי קאזה, לייס טיכיווס בוגאר אנדי טי ריפוזארן. אי-
 טונקס אליעזר סי אנקורצו אי דיטו: צינדיגו קיאה ה"
 דייו די אברהם קי ווי טרוצו אה נה קאזה די אירנאלט
 די ווי סיכיוור. אי נה נוסקא קוריי אי אטונקיי אין קאזה
 די סו נאלדרי טודאס איסקטאס קוזאס.

אל פונטו קי לכן אירנאלט די רבקה צידו איל אכיליו אי
 לאס נאנצליינס אין לאס נאטוס די רבקה אי קי אוליי
 קוס פאלאצראס, איל קוריי אה נה אינקואיטער די אליעזר
 אי לי דיטו: צין, אונצרי צינדיגו די דייו, פורקי איסקטאס
 אפואירע? לייס אפארצי טודו פארה ריסיצירטי, אי לייס עו-
 פי בוגאר פארה טוס גאנצליינס. לכן טרוצו אה אליעזר אה
 סו קאזה, לי דייו אגואה פורקי סי לאצארה קוס פייס אי

לי כריזנטו זה קוניר. וזה אליער דיטו: נו קונירי אכטה
קי אצלי לו קי טינגו די אצלאר אינטונקס איז קונטו פור
קאלו אציה צינדו, אי דיטו: אגורס קי קירט קי רצקה
קיה וואיר די ווי כיניור ילהק, דיזלנילו, אי קי נו דיזל-
נילו טאונצין אי ווי אירי זה דיריגה או זה איקייירה.

לצן אי צהוא ריכפונדירון: זה קוזס צינו די דייו, נו פואי-
דינוס וואס אצלארטי כי צין כי ווא. רצקה איכטה דילאט-
טרי די טי טונאלה אי קי קיה זה וואיר דיל איז די טו
כיניור. אינטונקס איז וואקו איז אירונזוס פריזינטים זה
רצקה זה קו אירונאלו אי זה קו וואלרי. זה זה וואניאנה אזי-
ער קי ליצאנטו טינפראלו. לוס פארנינטים זיאלונארון זה
קוס איזה רצקה אי זי דערין: קירס אירטי קון איכטי
אונצרי? איזייה ריכפונדיו: קי, זייו ווי אירי. אי פארטייו
ליצאנדו קון איזייה זה קו קריאלירה אי זה קוס קיירצאס.
יאהק אציה סאלידו אל קאנפו אין לאס אוראס די זה
טאלרי פור אזיר אוראקיין, קואנדו ליצאנטו קוס ארוס איז
צילו לוס גאנלייז קי צינאלן. אי רצקה ליצאנטו איזייה
טאונצין קוס ארוס איצילו זה יאהק. אינטונקס איזייה די-
וואנדו זה אליער: קין אים איכטי אונצרי קי איכטה קא-
ווינאלדו פור איז קאנפו אי צינינדו זה וואיכטרה אינקואי-
טרה? אים ווי כיניור, ריכפונדיו איז וואקו. אפונטו איזייה
טונו איז צילו אי קי קוצריי.

איז קיירצו קונטו זה יאהק טולאס לאס קואס קי אציה
איגו. יאהק טרופו רצקה זה זה טיינדה די טרה קו וואלרי.
זה טונו פור וואיר אי זה אנו. אי יאהק קי קונקולו די
זה וואירטי די קו וואלרי.

יעקב אי עשיו. — רצקה נו פאריאה. א פין דייו אולייר
קו רואליצה אי זי דייו דוס ארוס: איז וואייר אירה רוציו
אי קוצירטו די פילוס אי לו זיאלונארון עשיו. איז קיגונדו
פואי זיאלונאלו יעקב.

קואנדו קי אינגראנדדיקייטן, עסין פֿואי קאכאלדור. ווע יעקב
 אירע און אונזער ריפוזאלדו אי קי אונזע צייר צאלן לז
 טיינדע. יאחק אונזע אה עסין אי קוויאה קון פלאזיר די
 קו קאקע; ווע רבקה אונזע וואס אה יעקב. און דיאה קי
 יעקב גיזאצא לינעזאס, עסין אריצו די קאנפו, אי קונו
 איסטאצא וויי אונזרייטעו, איז דיטן אה יעקב: טי רוגו קי
 מי דיק אה קונויר די איסטע קונוידע קי איסטאס גיזאנדו.
 ווע יעקב לי דיטן: צינדינוי טו צבורה. (1) עסין אקסיפטו
 אי יעקב דייו קו קונוידע די לינעזאס אה עסין.

ב"אז"י די יעקב. — רבקה טו קירינדו קי קו איז יעקב
 טווארע אונע וואיר די כנען לי דיטן: צא אונדי לזן ווי
 אירונאנו איסטאטי קון איז אגו די טיינופו אי איסקאז אונע
 וואיר אינטרי קוס איזאס. יעקב ציירנדו ריסיצידו לז צינדי-
 קיין די קוס פארטייט פארטייט פור חרן. אה לז טאלדי
 איז צינו אין און קאנפו, אי ויטיי אונע פיילרע צאלן די
 קו קאציקה אי קי דורוניי. אינטונקס איז צידו אינטרי
 קואיניק אונע איסקאירע קי עוקאצא לז טייררע אי קי
 אקאנסאצא איז קיילו אי אגליקס קוציאן אי אצאשאצאן
 קוצרי אילייט. דייו קי לי אפאריסיי אי לי דיטן: לייו
 קו ה' דייו די אצרהס אי די יאחק. לז טייררע קוצרי לז
 קואס דורוניק אה טי לז דארי. טו קינוין קירע קונו לז א-
 רינע די לז וואר אי עוילאס לזאס נאסייוניק די לז טייררע
 אין טי קיראן צינדיגאס. קואנדו קי דיספירטו, יעקב דיטן:
 איז לוגאר אנדי איסטו לייו איס סאנטו; איס אקי לז קאזע
 די דייו. אי ליאנו איסטע לוגאר ציט אל (קאזע די דייו).
 דיספואיס די איסטו יעקב קונטינואנדו קו קאנונו, אריצו
 אה חרן. איז צידו קירקע די און פוזו פאסטוריק קי אצצ-
 ראלאן קוס ריזאניק: אירונאנס, ליס דיטן איז, די אונדי

1 איז איזו צבור או מאיור אינדיאביס די לז מאס פארטי די לז בייניס די לז פא-ר

קוט צוטרען? ריפונדיירון: די חרן. יעקב לײַס דיטו: קו-
נוסיט אה לזן איזו די נחור? ריפונדיירון: לו קונסיונס.
אי איק רחל איזע די לזן קי צייני קון סו ריזאניו. איז-
טונסיס יעקב ליזאנטו לה פיידרע די אינרײַזע לה צוקאלדרע
דיז פחו אי אזיזרו לוס ריזאניוס די רחל. דיספואיס איז
קי אקירקו די רחל אי זי דיטו קי איז אירע קוצרינו די סו
פאלדי איזו די רצקה. רחל קורייו אה סו קאזע אי דייו א-
ציז אה סו פאלדי די איסטו. א פונטו קי לזן סופו קי
יעקב איזו די רצקה ציינו אה חרן, פואי אה ריסיזירלו לו
אזרחקו אי לו טרעו אה סו קאזע.

יעקב אין קאזע די לבן. — אי פואי קואנדו יעקב איס-
טוצו חון וניס אונדי לזן איסטוי זי דיטו: דיזאליס וני צאס
אה סירציר פורקי איריס וני פאריינטי? דינוי קי סירע טו
פאלגע? קונוו יעקב אונאזע אה רחל, איז דיטו אה לזן:
טי סירצירי סייטי אנויוס קי וני דאס פור וואיר אה טו
איזע רחל. אי איסטוס סייטי אנויוס זי פאריסיירון אה יעקב
קונוו אונס קואנטוס דיאס פורקי איז אונאזע וואגו אה רחל.
דיספואיס קי לוס פייטי אנויוס קי אקאזארון לזן איזו לה
צולדע ונה לזן דייו אה יעקב אה לזע אין לוגאר די רחל:

קואנדו יעקב קי קיטו די איסטוי אינגאניו, לזן זי ריפונ-
דייו: טו איס אורו אין איסטוי פאלאס די דאר לה גיקה א-
טיס די לה גראנדי, טי דארי טאונזיין אה לה גיקה סי קי-
ריס סירצירנוי סייטי אנויוס אטרעס. יעקב אקסיפטו אי לזן
זי דייו אי אה רחל פור וואיר. יעקב טונוו טאונזיין פור
וואיר אה לה סירציר די רחל אי אה לה סירציר די לזע,
אי טוצו די סוס קואטרו וואיריס דוגי איזוס קי סון:

ראזון, טונעין, לוי, יהודה, יששכר, זבולון, דן, נפתלי,
גד, אשר, יוסף אי צניוין אי אונה אזע לייאנאלדע דינע.
יעקב אזיזנדו אקאזאלו סו סירצירייו אונדי לזן אי דיזאנדו
ציר סו פאלאס אי סו פאנוילייט, פארטייו קון סוס וואיריס

קוק אַזױס איז קוק ריזאנייט פֿור איר אה כענן. אין אַז
קאניט די ציט לחס רחל נאריי אין פאריינד אה צנייניק.
דיקפואיס די אַקטע יעקב אַרצט אין קאזא די ילחק קו פאל-
רי אין נאנרא.

ד. איסטארייה די יוסף

יוסף איז סום אירמאנוס. — יעקב אַנאצט אה יוסף
נאח קי אה טוועס קוק אַזױס, איז לי אַציאט דאָו אונט
קאניט די קונדעס. קוק אירנאנטס נא אַזאריקאן פורקי קוק
פאָר לי אַנאצט נאח קי אה טוועס אַזלייט. יוסף טווע
און קאנייט איז לי קונטע אה קוק אירנאנטס: נוי קוניי, דיט
אז, קי אַנאצטאנטס גאָלייאס (1) אין נאָליי די און קאני-
ט, נוי גאָלייט סי ליאָנטע איז קי דעווע אין פייס איז לאס
צואַקטראס נא רודיאָן איז קי אינקאָרצאָן אה אַזלייט.
אינטונקס קוק אירנאנטס לי דיטראָן: אינאָרצאָן קאָרי
נאטראָס? איז לי אַזאריקאָן נאח נאָו. יוסף טווע אונט
קאנייט, איז לי קונטע אַנסי: לייו צידי אַז, נא, נא, נא,
איז אונז אַקטעלייאס קי סי אינקאָרצאָן אה נוי. קאנאד יעקב
קופו אַקטע, לי גרעט איז לי דיטראָן: טיינאָס קי צינר, לייו,
טו נאָר, איז טוס אירנאנטס, אה אינקאָרצאָן אה טי אה
טיינאָס? איז קוק אירנאנטס טווייטראָן נאח אינאָקטעל
קונטע אַז.

און דיאָ קי נאס אַזױס די יעקב אַזיאָן פאָקיר (2) קוק
ריזאנייט אין אַז קאנאָ אַזאָלי יעקב אה יוסף פֿור קא-
ציר די אַזלייט. א פונטע קי קוק אירנאנטס לי צייראָן די

1. אונט גאָלייט די טרינו אַז מונאָס אַזאָס גאָס די טרינו אַזאָלייאס אינאָקטעס

2. פאָקיר אַז קונטע לינאָס דיל קאנאָן אַז אַזאָלייאָן די נאס קאנאָלייאָס איז די לאָס

ליסוס, ד'ש'ירון: איך איל פאטרון די לוס קואיניוס קי ציינע.
 אי ד'ש'ירון אינטרי איזייס. נא נאטארעווס. ווא ראלן לוס
 ד'ש'יר: נא צירטאל סאנגרי, ווא אילאלדו אין איסט פאר.
 קואנדו יוסף ציינא חונדי קוס אירנאטוס איסטוס נא ד'ש'יר-
 נולארון די סו קאלניס די קולוריס, אי נא אילאלדו אין און
 פאר קין אגואס. ד'ספואיס קי אקטארון פאר קווינר. ל'י-
 צאנטאלדו קוס חלום ציינא חונה קאראלדאס די יסונעליס
 קי אילאלדו אה אייפטו. אי ד'ש'יר יסודס אה קוס אירנאטוס:
 צינדירעווס אה יוסף אה לוס יסונעליס. נא טראצארון ד'ש'יר.
 פאר אי נא צינדירעווס פאר ציינא פיוס די פאלטס. ד'ספואיס
 דיגולארון און קאלריטו אינטייניון לוס קאלניס אין סו
 סאנגרי, אי אינציארון איסטס קאלניס אה קוס פאלדרי. א
 פונטו יעקב גריטו: אים לוס קאלניס די יוסף! אכונא נאל
 נא קוויניו! אי איל ראלדו קוס צינדירעווס אי ליינא אה סו
 אילא וויינטראס וואגו טיינפא. סו פאלניליס צוטקו אה קונ-
 קולארנא ווא איל נא קילא חויר נינגונס קונסולאסיון אי ד'ש'יר:
 ליי קירי אין לוסו אסטס איל ד'ש'יר קי נאירירי.

יוסף אין אייפ'טו. — לוס ווירקאליריס יסונעליס ליי-
 צארון אה יוסף אה אייפטו אי נא צינדירעווס אה פוטיפר, חונ-
 די לוס גראנדיס אופ'סייריס ד'ש'יר ריי פרעס. אי דיי ליי איר
 קופאר גראסיי אין חלום די סו חונא איל קול נא ווייני
 אה לוס קאלסיירס די טולוס קוס איסקלאלוס. ווא לוס וואיר-
 די פוטיפר אציינדו קיטאלדו פאלטס ווא ד'ש'יר יוסף, פוטיפר
 נא איר אילאר אין לוס פרזיון. אין איסטס פרזיון סו טו-
 פאלדן אפרזאלדוס דוס אופ'סייריס ד'ש'יר ריי: איל גראנדי
 אציראלדור אי איל גראנדי פאלדליר. חונה נאנציאלס יוסף
 ציינדו קי איזייס איסטאלדן טריסטס, אי אציינדוליס ד'ש'יר
 נאנאלדו לוס קאלדז די קוס טריסטס, ריספונדירעווס: לוס
 קויניוס אי נא טיינעווס נינגונס קי לוס די איקספליקאסיון
 די איסטוס קואיניוס. - קונטאלדנילוס לוס ד'ש'יר יוסף. איל

גראנדי אזיִצֶראדֹור דיִשָׁן: צײַל אינערי קואיניוס חונט פאררע
די צינייה קי עיניאה ערים ראונאס די פֿלוריס, אי איסטאס
פֿלוריס קי אזיאן אפונטו ערים ראזינווס די אונט: זיין טו-
וואצט לט אונט אי לט איספריניאה אן איל צאז די פרעה,
אי קי לו דאצט אן לט וואנו.

לס ערים ראונאס, דיִשָׁן יוסק, קון ערים דיאס. אן ערים
דיאס פרעה טי וניטירט אט טו לוגאר. אקודראטי אינטו-
סיס די ווי, קיינדו זיין טו אפריזאדו אקי סין אציר איגו
נינגון ווא. איל גראנדי פאנאדירו דיִשָׁן: זיין ווי סוניי קי
טיניאה סוצרי לט קאציקט ערים סיסטוס זיינס די פאן
צלחנקו אי די טודו וודו די פאסטט. אי לוס פאשארס צי-
ניאן קווייר אן לוס סיסטוס קי עיניאה סוצרי לט קאציקט.
לוס ערים סיסטוס ריספונדיי יוסק, קון ערים דיאס; אן
ערים דיאס פרעה טי ארט אינפֿורקאר, אי לוס פאשארס
צינדראן קווייר טו קארני.

ערים דיאס דיספואיס פרעה איז קאיר די לט פריזין
א אזיִצֶראדֹור אי זי דיין טו פוסטו. אי א פאנאדירו, איל
לו איז אינפֿורקאר. איל אזיִצֶראדֹור קי אונצידו די יוסק אי
נו קי אקודרו וואס די לט פרוניסא קי זי אציהא איגו.

סואיניוס די פרעה. — דוס איניוס דיספואיס פרעה פא-
צו דוס קואיניוס. זי פאריסיאה קי איסטאצט אן איל צול-
רי דיל ריאו זילוס. אי ציהא קאיר דיל ריאו, קייטי צאקאס
גודראס אי קייטי צאקאס פֿלחאקאס, קי אינגוטיאן אט לס
גודראס. פרעה קי איספירטו, אי דיספואיס קי דורוניי אי
צידו קייטי איספיגאס זיינאס, אי קייטי איספיגאס צאזיאס
קי אינגוטיאן אט לס קייטי איספיגאס זיינאס.

אט לט וואנייאנה, פרעה, אציינדו קידו טרוצלאלו פור לוס
קואיניוס, אינציאו אט זייאנאר אט טודוס לוס אינדיציוס
די אייפטו ווא נינגונו נו סופו איקספליקאר קוס קואיניוס.
אינטונסיס איל גראנדי אזיִצֶראדֹור דיִשָׁן אט פרעה: קואנדו

פרעה קי ראצין קונטרה סוס איסקלחצום אי טוס איזו ווי-
טיר אין פריזיון א גראנדי פאלאדירו אי אה ווי, טוס קו-
ניינוס אין קואיניו, אי און וואנסיצו גולדיו קי קי טופלע
יקון טוטערס לו איקספליקו אי לה קוזא אריצו קונוו לו א-
צ'אה דיגו. אינטונקס פרעה אינוציאו אה זייאונאר אה יו-
סק; לו איזירון סאיר פריסטו די לה פריזיון, לו איזירון
טרוקאר ציטילדוס אי לו טרוטירון דיטאטרי די פרעה. איז
ירי לי קונטו סוס דוס קואיניוס אי יוסק לי דייו לה איקס-
פליקאסיון די איניוס. לאס קייטי צאקאס גולדראס אי לאס
קייטי איספגאס זיינאס, לי דיטו יוסק, אטונקייאן קייטי א-
ניוס די ארטורה. לאס קייטי צאקאס פלאקאס, אי לאס
קייטי איספגאס צאזאס קון קייטי אניוס די אונזרירע.
צ'ה אציר אין אייפטו קייטי אניוס די ארטורה אי דיספואס
קייטי אניוס די אונזרירע. אגורה קי פרעה איסקולגה און
אונזרי סאצין, אי קי לו וויטה סוצרי טולד טיירע די א-
ייפטו; אים ווייטטיר ריקוליר וויינטראס לוס אניוס די אר-
טורה טריגו קי סירא גולדראלו פארה לוס אניוס די אונ-
זרירע.

יוסק גוב'ירנאד'ור די אייפ'טו. — אי לי פלאזיו ווו-
גו איסטי קונסילו אה פרעה אי אה סוס גראנדיס די
פאלאסיו. אונדי פואלירי טופאר דיטו איז, און אונזרי
יונאס סאצין קי איסטי אונזרי? אי אדיריטאנדוקי אה
יוסק לי דיטו: ליו טי אגו אוי גוצירנאלור די טולד ווי
פואצלו. דיספואס קיטו פרעה סו איניזיו די סו דיטו, אי
לו וויטיין אין איז דיטו די יוסק. איז לו איזו ציטטיר די
רופאס די ליו פ'ינו, אי וויטיין און קילאר די אורו אה סו
גארבאנטע. דיספואס איז לו איזו סוציר סוצרי אין קאררו
(1) אי גריטארון דיטאטרי די איז: אינקורצאלדצום.

לום קייטני חנייטס די ארטורה אריינרום אי זיך ריקר
טריגו וואו קונו לה אריינ די לה וואר. דיקפואיס צינירון
לום קייטני חנייטס די אונזרירע. לה אונזרירע אירע ווי
גראנדי קוצרי לה טיירע. אי די טוואלס אלס פארטיס צי-
ניאן אונדי זיך אה אייפער פור וניקאר טריגו.

לום אירבאנאס די יוכא אין אייפער. — לה אונזרירע
אירע טאונזיין גראנדי און טיירע די כנען. יעקב קופו קי צי-
ניאן טריגו אין אייפער, אי די לה סוס אירע: אנדאל לה
אייפער אי וניקאלד טריגו פארע קי נו וואריאנוס. לום איר-
נאטס די זיך פארטיירן, אפואירע די ציניון קי קו פאל-
רי דיטווא א לאלו די איר נו קיאה קי לי אריינארע אלגון
ווא, אי קי פואירן לה אייפער. א פונטו קי זיך צידו לה
קוס אירנאטס, איר לום קונקיי, ווא איריטס נו לו קונו-
קייטן די טווא. איר לום אללו קון דורירע: די אנדי ציניט
לום דירנאדו איר. איריטס ריקנאדירן: ציניטס די טייר-
רע די כנען פור וניקאר טריגו: נו איר צירדאל, דיטו יו-
סא, קוט אירפויטס, אי ציניטס פור קאציר קי איר כא-
איר איר פואירע או פלאקו—נו קינייר, ריקפונדירן אי-
נייט, ציניטס פור וניקאר טריגו. דוגי אירנאטס קונוט,
איר וואס גיקו אירע קון וואקטו פאלרי, אי אונטו או-
נו נו אירע וואס. ווא זיך לום דיטו: ליו צירי קי אל-
לאל צירדאל. קי אונטו די צונערס צאירע צונקאר א וואס
גיקו, לום אונטו קידארן איר אריינאלד.

אריינאלדס אללאלו די אקע וואריע, איר לום איר וני-
טיר און לה פרייטן. דיקפואיס די טריס דאס איר לום דייר
לה ליצירטאל אי לום דיטו: קי אונטו קונו די אינערי צונט-
רוס קידי און לה פרייטן, לום אונטו אנדאל אי ליצאלד
איר טריגו, דיקפואיס וני טראאירע צואקטו וואס גיקו איר-
וואס. אינעטקס איריטס קי דיטירן איר אונטו א אונטו: נו
קי לום אריינ איר איר קאקטו די נו קי אינעטס איר

נואמערן אידנאטן יוסף. נאמערן ציגןס קו דאזער, איז נא
קלינגס אויך קום רוגאציגאס. נאמערןס נאמערן דא-
גראסייט. איז אליינס נא סאציאלן קי יוסף נאס אטענדירט פאר-
קי איל לים אצלאז פאר נאיו די אן עטאנאן. איל איו
אפריזאל אס נאנען אי דאָו פאדער אס קום אטערס איל-
נאמערס.

בנימין דילאנמרי די יוסף. — קאנדו אדאדאן אס
נאנען אליינס קאנאדאן אס קום פאדער נא קי לים אצלאז
אקאנטיקאדו איז לי דאנאדאן אס ליצאל אס צינגן אס א-
ייצנו נאס יעקב לים דאָו קאנא? נא קירש טאנאל אס נא-
דאס נאס אילאס? יוסף נא אגאנטי נאס, נאנען אקטא אן
לס פרייזן; נא קירש טאנאצין טאנאל אס צינגן? יאדא לי
דאָו יא טי פרוניטו די טראדאנטי סא יא קירי קאנאצ-
לי דילאנמרי די טי פאדא סיינפרי. אקאנטיקס יעקב דאָו
פאדער אס צינגן. קאנדו אדאדאן אס אייפנו נאס אילאס
די יעקב סי פריינאדאן דילאנמרי יוסף. קאנדו איל צאָו
אס צינגן דאָו: אקטי אס איל אידנאטו דא קא נא אצ-
לאטיש? קי דאָו טי צינדאס, איל נא; אן דאנאדו אס-
נאס פאנאצראס יוסף פאלי אקאנאצאָו אי סי צאנא פאר
אקאנאדיר קום לאגרינאס.

יוסף סי אזוי קאנאדיר די קום אירמאנאס. — דאספאס
יוסף אקאנאנאדו אל ריילאָר די לס קאזא די אגאנטי נאס קא-
קום די קום אירמאנאס די טריגו אי די נאטיר לס נאנאדא
קי אליינס אצאלן טראדאָו דיינאדו די נאס קאקאס, די נאס
יוסף אקאנאנאדו קי נאטייאלן קו קאפא אן איל קאקו די
צינגן. אליינס אצאלן אס פאנא קאדא די לס קאדאָל קי
איל ריילאָר נאס איו אקאנאד אי לים דאָו: פאקו צאָס
ליצאלש לס קאפא די נאסיינאד אס נאס אקטא אגא
קי אקאנא. אליינס ראפאנאדיראן: ליטאס די נאס קאנאצאָס
די אקאנא קאזא. אקא די נאמערס אן איל קאנא סי נא-

פאריאט לז קופה, קי נואירע אי קי לזס אומערס קיין טום
 איסקללצום. לזס קאקס פואירן אצירטום אי לז קופה פו-
 אי טופאדז איין איז קאק די צניינן. אינטונסקס אין סיניא
 די דולור איזיזס ראזגארן קוק ציטעלדס אי טורנארן אז
 לז קינדאל. אי יוקף לזס דישו: פורקי איזיטעס אנסי? נו
 קאצט קי לזי קונסקו לזס קוזאס קיקריטאקס? — קי די-
 רינוס אז נוי סינייזר? ריכפונדיי יודע, אי קונו טוס פו-
 איזינוס גוטטיקאר? דיי טוס איקטס אפיאנדו פור נואי-
 טרוס פיקאלדס. עולדס נוצערס קירינוס טוס איסקללצום.
 נו, דישו יוקף, איז קולפאללי קולו קירע נוי איסקללצום. אי
 צווערס פואיליט טורנאר אנדי צואקטרו פאלרי. אינטונ-
 סקס יודע קי אסירקו די יוקף אי לי דישו: נואיטרו פאל-
 רי נואירע בי נונללוב לז קלז: בן כו איז צניינן.
 פרייטעלדני קי קילז לזי צואקטרו איסקללצום אי קי איז
 טורני קון קוק אירונאטוס. אינטונסקס יוקף ליצאטו קו צוז
 אי לזירו אי דישו: לזי כו יוקף, ציצי אלזידע נוי פאלרי?
 קוק אירונאטוס נו פודיירן ריכפונדירלי פור קי פואירן נוי-
 גו אטורצאלדס. נזס יוקף לזס דישו: אסירקאלדצום אגורע די
 נוי, אי איזיזס בי אסירקארן. לזי כו יוקף, דישו איז, צו-
 איקטרו אירונאטו קי צינדיטעס, נזס נו צוס אטריטעס די לו
 קי נוי איזיטעס ציניר אקי קינדו דיוזי דוס אנזיס איז
 לז אונברירע אי איז אלזידע סינקו אנזיס אין לזס קואללס
 נו אלזרע בי אראר בי קינבראר. אי דיי נוי אינציאל אנזיס
 די צווערס אין איקטוס לוגאריס פארע קי צוס נואטנינגה
 אי צוס קאצי לז צידה. נו איז צווערס קי נוי אינציטעס
 אקי, איז דיי, אי איז קי לזי קיל קי לזי קיל פודיקטאלדור די
 אייפטו. אפריקוראלדצום דונקי די איז אונדי נוי פאלרי אי די-
 זילי טולו לו קי ציטעס אי אלזלז ציניר אקי, צווערס נוי-
 ראריט אין לז עיירע די גשן (1) אי אלזאנדוקי קאצרי לז

גארגאנטע די צינינין איז לו אבראקו אין לייזאנדו. איז אז
ראקו טאונזיין אה קוס אוערוס אירונאטוס קון וואגלן אונג-
טאל.

יעקב ב'יני בוראר אין אייפ'טו. — יוסף אורדיט קי די-
ראן דוס ציטיל'וס אה קאלה אונז די קוס אירונאטוס, ונה איז
דיין סינקו ציטיל'וס די לוס וואס ווארעס אה צינינין אי
טרייניטוס פיזוס די פלאטה. איז אינצואו לוס וניזנוס פרייז-
טיס אי וואגוס אוערוס אה קו פאלרי אי איז ריי אינצואו קאר-
רעאס פארה טראאיר אה יעקב קון קו פלאניליה.

קואנדו יעקב קופו די לה צוקה די קוס אי'וס לו קי אציהא
פאכאלו, קואנדו איז צידו לאס קארריטאס דיל ריי אי לוס
פרייניטוס די יוסף איז דיל'ו: נו טינגו וואס נאלה די די-
זיאר אונז צ'יס קי ווי אי'ו יוסף ציצי אלינדא, איירי אי לו
צ'ירי אנטוס קי ליי וואירה. איז פארטייז קון קו פלאניליה
אי טודוס קוס צייניס פארה אירסי אין אייפטו, אי יוסף
פואי אה ריקיציר אה קו פאלרי אי איגאנדוקי קוצרי קו
גארגאנטע איז לייזרו. יוסף לו פרייניטו דיקפואס א ריי אי
יעקב צינדיל'ו אה כרעה. איז ריי לי דינאנדו די קי אידאל
אירה. יעקב ריקפונדיי: לוס אנניס די ווי פילגרינאקייין
קוצרי לה טיידרה קון קיין אי טרייניט. נו אקאנסי אלינדא
אה לה אידאל די וויס פאלריס ונה ווי צידה לייט פואי וויי
אכסיאלה.

בואירטי די יעקב. — יעקב ציצי דיין אי קייטי אנניס
אין אייפטו. אנטוס די קו וואירטי איז אציהא איגו פרוניטיר
אה קו אי'ו יוסף קי לו אריאה אינטירראר קון קוס פאלריס
אין איז קאמופ די נאכפלה. יעקב אציהא טאונזיין דאלו לה
צינדיקייין אה יוסף, אה וונטה אי אה אפרים לוס דוס אי'וס די
יוסף קונו טאונזיין אה קוס אוערוס אי'וס.

יוסף איזו אינזאקאנאר קו קואירפו אי פואי קון קוס איר-
נאטוס אה אינטיררארלו אין לה טיידרה די כנען. קואנדו נור-

ייו יעקב, בוס אירונאטוס די יוסף איספאנטאנדוסין קי קוס איר-
גואטו נו פינקארה אינפין אה צינגארסי אי אה פאגארליס
טוידו איל ווא קי לי אצילאן אילגו לי דיטירון: עו פאלרי נוס
אינקווינדו אנטיס די קו וואירטי די אצלארטי אנסי: פירדונה
אה עוס אירונאטוס קוס לייררו. פורקי אין צירדאל אילייס טי
אזיירון ווא. ונה אגורה פירדונה אה עוס קיירצוס. יוסף לייררו
אין אזיירון איספאט פאלצראס. א פונטו טוידוס קוס אירונא-
טוס ציירון אילארסין אה קוס פייס אי לי דיטירון: טוזערס
סונוס עוס איסקלאצוס אז די טוזערס טוידו לו קי טי פאריסי
ונה יוסף ליס אצלו קון וואה דולקור אי אינסטאל.
מוארטי די יוסף.— פוקו טיינפו דיקפואיס די איסטו יוסף
גוורי עאנוצין דיקפואיס די אציר אילגו פרוניטיר אה קוס
אירונאטוס קי אין קאיינדו די אייפטו אילייס ליצאריאן קו
קואירפו פיר אינטירארטו אין לה טייררה די כנטן.

ה. דיודי משה אסמה לה סאליד'ורה די אייפטו

אפריאימיטו די לוס ג'וד'ייס אין אייפטו.— דיקפואיס
די לה וואירטי די יוסף בוס אילוס די יעקב סי וואגוארן אין
אייפטו ונה אצור און ריי טואיצו קי נו אציה קומוידו אה
יוסף. איל דיטו אה קו פואיצלו: בוס ג'וד'ייס קון וואגוס אי
איסטו נו אים צואינו, סי און דיאה טוזערס קונוס אטאקא-
דוס פור טואיטרוס ציזינוס בוס ג'וד'ייס סי אגונטארן קון
טואיטרוס איניניגוס אי נוס אראן לה גיררה. פרעה בוס
איזו קירציר קון דוריה, אי בוס אצליגו אה אזיר טוצלס
אי קון בוס אילוס די ישרא קי פראגוארון באס קיצדא-
דיס די פתס אי די רענוסס. ונה, וואס בוס אפריאילן וואס
בוס ג'וד'ייס סי וואגוארן אי פרוספיראצאן. אינטו-
קיס פרעה אורדינו אה באס קוואלריס ג'וד'יאס די וואטאר

זה בוס איז'ס קי איצ'אן. אה נאסיר אין בוס ג'וליוס אי די
דיטאר ציזיר סובו זה בוס איצ'אן. ונה, בוס קונאלד'ס
איספאנטאדוסין די דיוו נו איזירון בו קי איז ריי בוס א-
צ'אה קונאלד'ס. אינטונקס פרעה קונאלדו זה טולו סו
פואיצ'לו קי איג'ארן איזיוס וניזונס א ריאו בוס איז'ס קי
נאסיריאן די בוס ג'וליוס.

נאסימיינמו די משה. — אונה נאזיר די טריצו די בוי
נונצראל'ס יבצת פאריי און איז'ו קי אירה נויי אירונזו. אי-
בייה בו איסקוגדיו וניינטראס טריס וניזיס, ונה נו פוליינדו
טינירלו נאס איסקונדיל'ו, איבייה טונו אונה קאטיקה די
קאנייה אי פאסו אינסקונה פיז אי וניטיי א ניניו דיינטרו
אי בו פוזו סוצרי איז צולרי די ריאו בילוס. נורים אירונאנה די
ניניו קי איסטוצו סירקה פור קאציר בו קי איצ'ה אריצ'ה.
זה איצ'ה די פרעה צינו א ריאו פור באצ'ארקי אי צידו זה קא-
טיקה. אינציאו אונה די סוס קיירצ'אס פארה טונארלה אי אצ-
ריינדולס צידו און איזיקו קי ביוראצ'ה. איבייה קי אפיאלו די
איז אי דישו: איס קיגורו אונו די בוס ניניוס די בוס ג'וליוס.
נורים קי אסירקו די איבייה אי בי דישו: קי צאלייה קי ביאנוי
אונה קריאלירה פורקי איג'י זה איסטוי ניניו? זה איצ'ה די
פרעה בי ריסקונדיו: צה. יבצת צינו אי זה איצ'ה די פרעה בי
קונפ'יאו א ניניו. דיספואיס די אגונס וניזיס יבצת בו טרושו א
פאשקיו די ריי. אי זה איצ'ה די פרעה בו ביאנוי נוסה קירי די-
זיר קיטאלו די בוס אגואס.

משה אין קאזה די יתרו. — נוסה קואנדו קי איזו גראנדי
צידו און דיהא און אאיסיאנו קי נאלטראטאצ'ה זה און ג'וליו.
איז קי איג'ו סוצרי איז אאיסיאנו אי בו נאטו. פרעה סופו
איסטו אי צוטקו זה אזיר נוריר זה נוסה איז קוא קי פוליו
אין טייררה די נודין. צינו סירקה די און פוזו אי קי אסי-
טו איי. בוס איצ'אן די סאסירדוטי (בהן) די נודין ציניי-

רון אינג'יר אגואה פארה אזיצרער לאס אויפ'אס די קוס פאל-
רי. ווא אונס פאסטורס ציינרן אי לאס ריפוטארן. וועט
ציו אי איידו אה לאס איפ'אס די יתרו אי אזיצרו קוס רי-
צאניו. קואנדו ציינרן אונדי קוס פאלרי איזיאס קונטארן
קי און איסטראנירו לאס אזיאה איסקאפאלו די וואנו די
בוס פאסטורס. אונדי איסטא איסטא אונצרי? דיוואנדו איז
פאלרי, פורקי בו דיט'אטיט אירקי? זייאנאלו פורקי צינגה
קווייר קון נוס. וועט ציו. אי דיספואיס די אגו טיינפו איז
סי קאזו קון נפרה אונד די לאס איפ'אס די יתרו אי סי אי-
ז פאסטור די בוס ריצאניוס די קו קואיגרו.

בויסיון דאד'ה אה משה. — און דיאה קי וועט אפא-
קינטאצא קוס אויפ'אס איז ציו אה חורב, אה וונטאנייה די
דייו, אי ציו און ארצוליקו זיינו די פלאנאס איז איז אר-
צוליקו בו סי קינאצא. די איז גידייו די לאס פלאנאס אה-
נה צו לי גרינו: וועט! וועט! זיי קו איז דייו די אצרהס
די יאחק אי די יעקב, זיי צידי איז אפריאיוניטו די גי פו-
איצלו, זיי אוליי קוס גינידוס אי זיי קוונקו קוס דולו-
ריס, איס פור איסטו קי זיי קירו איסקאפאלוס די אה
וואנו די בוס אאיסיאטוס. איס עו קי צאס אה איסקאפאל
אה גי פואיצלו די אה סירציעווד קי פיזה סוצרי איז. וועט
ריספונדייו: קין קו זיי פארה קי גי אינקארגיס די איסטא
וויסיון? דייו לי דיטו: צה, קיינדו זיי קירי קון טי; ריקוי?
אה בוס צייזוס די ישרא אי דיליס: ה" איז דייו די אצרהס
די יאחק אי די יעקב גי אינציו אונדי צוונערס פור קינארצוס
די אה טייררה די אה אפריאקיון. — איזיוקטו גי קריאיראן,
דיטו וועט. אי דייו לי דיטו: איגה אה צארה קי טייניס אין
אה וואנו אה טייררה. וועט אה איגו איז איזייס סי איזו א
פונטו און קוליצרו, אי דיטו דייו אה וועט די טוואר איז
קוליצרו, וועט טוואו איז קוליצרו פור אה קולה איז קו-
ליצרו סי איזו די נואיצו צארה. דייו לי דיטו: וועט אה וואנו

אין עו קיטו. נוסה אוצ'ליסיין איז קיטו קו וואו קוצ'יר-
 טה די זיפּרה צלאנקא. איז לה גיטיין די וואצ'ו אין קו קיטו
 איז לה קיטו סאנה קונוו חנטיס. איז אגורה, דיט'ו ה" ס'
 עוס אירונאנס נא אוצ'ליסיין אה עו צו אי קי נא קריאן,
 אז דילאנטרי די אילייס ונילאגרוס קון איסטט צארה, צה
 דונקי, אי זיי עי אינציזארי נא קי גייניס די דיזיר; די וואס
 אהרון עו אירונאנו סירה קון עי איז זיי צום אינציזארי נא
 קי גייניס די אזיר. נוסה פואי אה לה קאזה די קו קואיגרו
 איז לי דינאנדו אה טורנאר אה אייפּטו. צאטי אין פאס, לי
 דיט'ו יתרו. נוסה טונוו אה קו וואיר איז אה קוס איזוס אי
 קואנדו צינירון אה אייפּטו, סי פריזנטארון דילאנטרי די
 פרעה איז לי דינאנדארון לה פירניסיין די זייצאר פור אווס
 קואנטוס דיאס אה לוס גולייס אין איז דיזירטו פארה קי
 איזיראן אונה פייקטא אה דיין.

נוה פרעה דיט'ו קין איס איסטט דיין פורקי זיי אוצ'ליס-
 קה אה קו צו? נוסה איז אהרון לי צאלארון סיגון דיין לים
 אצ'יאה קוואנדאדו איז איזירון דילאנטרי די איז ונילאגרוס
 נוה קו קוראקון סי אינדורסיין איז נא קיז אינציאר אה לוס
 גולייס.

לאם דיין איריד'אם. — אינטונקס דיין פור וואו די
 נוסה איז די אהרון אינציאו אין אייפּטו דיין איריד'אס:

1 — נוסה חארצ'ו די קו צארה לוס אגואס דיז ריאו
 זילוס קי פואירון טרוקאלאס אין סאנגרי. לוס פייטקאלוס קי
 ציציאן אאי גוריירון טודוס, איז לוס אאיסיאנוס קופריירון
 די לה קיל וויינטראס סייעי דיאס.

2 — נוה איז קוראקון די פרעה אירה סינפרי אינדו-
 ריסידו. אינטונקס נוסה איספאנדיוו קו אצ'רה סירקה די
 לוס ריאוס איז סליירון ראנאס אין גראנדי קאנעילאד קי קוצ'-
 ריירון טודו איז פאליס די אייפּטו. פרעה זייאנוו אה נוסה

אי אהרון אי לים דיטון: אזייד אוראסקיין אה דיין פורקי קיטי
לחאס ראחאס די קוצרי ווי פואיצלו אי ליי צום דיטארי איר
קאקריפיקאח אה ה". אה לה וואנייאנה טולאס לחאס רא-
נאס קי אינגליאן איל פאליס די אייפטו וואריירון אי נו קילד
וואס קי אין לוס ריאוס. ונה פרעה ציינדו קי איל אציאח
איסקאפאלדו די איסקה אירידה נו איו קיגון אציאח פרו-
וויטילד.

3 — לוס פיאחוס קוצריירון לוס וואנזריס אי לחאס ציס-
טיאס.

4 — אנוואיס דאנייווס אינגלירון איל פאליס די אייפטו.

5 — לה ווארטאדאל איו וואריד טולדוס לוס אנוואיס די
לוס אאיסיאנוס.

6 — לה קארנה קוצריי לחאס קואטרופיאס.

7 — חון פילריסקו טייריצלי דיסטרוויז לה יירצה די
קאנופו, דיספילאסו לוס ארצוליס, איו וואריד לוס וואנזריס
אי לחאס ציסטיאס קי סי טופאצאן אין לוס קאנופוס.

8 — לאנגוסטאס דיסטרווירון נו פוקו די צילרורה קי א-
ציאח דיטאלדו איל פילריסקו אי אינטרארון דיינטרו די לחאס
קאזאס.

9 — חונה איסקוריטאלד איסקפסה קוצריי איל פאליס די
אייפטו וויינטראס טריס דיאס.

10 — טולדוס לוס וואייריס (צבורות) די לוס אאיסיאנוס
פואירון חארצאלוס די וואירטי, דיזדי איל איו די ריי אקטה
איל איסקלאצו.

לה פאסקואה. — אנטים די אזיר קאליר קוצרי לוס
אאיסיאנוס לה דיזינה לייאגה, דיין אורדינו אה ונשה אי
אה אהרון די דיזיר אה לוס אילוס די ישרא: אין איל דיזין
דיאח די איסקטי וויס, קי קירה איל פריינר דיז אנוי, קאלה

אונז די צוועטערס דיצרה עונאך און קולדרינו. לו גואדראריט
 אקטע איז קאטורזין דיאס איז לו דיגוליאריט אין לאס א-
 ראס די לה עאלרי; וועיריט די סו קאנגרי קוצרי לה פו-
 אירטע די צואיקטראס קאזאס אי קוועיריט סו קארני אסאלה
 אין איז פואיגו. צואיקטרוס קאסאלדוס קיראן אין צואיקטרוס
 פייס אי צואיקטרו פאלו אין צואיקטרה וואנו אי צוועטרוס קו-
 וועיריט קון אפריקוראנסה. לייז פאסארי פור לה טיירה די
 אייפנו איקטע נוגי אי וואטארי אה טודו וואייר; אי לה סא-
 גרי די לה קול איקטארראן ווארקאלדאס צואיקטראס קאזאס
 צוס איקקאפארה. אי איקטי דיאס קירס פור צוועטרוס אין
 וינוצראסיין פארה סיינפרי די גיניראנסיוו אין גיניראנסיוו, אי
 צוועטרוס קוועיריט פאן קין ליצאלורה וויינטראס סייטי דיאס.
 אי לוס איזוס די ישרא איזירון טודו לו קי דייו לים אציאה
 אורדינאלו. אין וועירי די לה נוגי איז אגלי די ה" איירי
 אה לוס וואייריס די אייפנו אי אציאה איקקאלאנאסיין גראנדי
 אין טודה טיירה די אייפנו סיינדו נו אציאה קאזה אונדי
 נו אציאה און וואיירטו.

סאלידורה די אייפ'שו. — פרעה סי ליצאלטו אין לה
 נוגי וויזנו, אי איזו לייאנאר אה אהרון אי אה נוסה. לי-
 צאלטאלדצוס, לים דיטו איז, קאלי די אינוילייו די ווי פואיצ-
 לו אי אנדאלדצוס. אנדאל קירציר צואיקטרו דייו אי רוגאל
 פור ווי. לוס אאיסיאנוס טאנציין אפריקוראצאן לה פאר-
 טינקייה די לוס גודיוס. אנדאלדצוס, אנדאלדצוס, דיזיאן אי-
 לייס, סי נו נאטרוס וועירינאס טודוס.

לוס איזוס די ישרא סאליירון די אייפנו אי איראן טייטי-
 עוס וויז קין קונטאר לאס וואייריס אי לוס אייקוס. אי לייס
 אציאן איקטאלו אין אייפנו 430 אכיוס. אהרון אי נוסה די-
 ציאן ליצאל א פואיצלו די ישרא אין לה טיירה פרוועיטידה.
 ונה דייו נו קיזו קי אי לייס טונאראן איז קאנינו דיל פא-

אין די לוס פלסטנים האון קי אירה איז נאך קורטו פור
 נו אינקונטראר אה לוס פלסטנים קי איראן פֿואירטיס גיר-
 רידוס. לוס גֿולֿדֿיֿוס קי פֿואירון דונקי פור איז קאזינו איז
 נאך לארגו פור איז דיזיירטו. דיין פארה גיאר קו פואיצלו
 אזיאה קאזינאר דיכאנטרי די איז און פילאר די נוצי נייכ-
 טראם איז דיאה אי און פילאר די פֿואיגו ניינטראס לה נוגי.

פאסאזי דיל מאר רוב'יו. (1) — אפינאס לוס גֿולֿדֿיֿוס
 אציאן סאידו די לה סידראל די רענוסס קי פרעה דיטו: קי
 איזינוס! פורקי דיטיווס פארטיי אה לוס גֿולֿדֿיֿוס? קין לוס
 סידרה אגורה? איז ריקהו נאך די 600 קארריטאס אי
 אונה גראנדי קאנטיילאל די סולדאדוס אי קי נייטי אה פיר-
 סיגייירלוס. קואנדו לוס גֿולֿדֿיֿוס ציירון אה לוס אאיסייאנוס קי
 ציניאן קונטרה איזייוס טויצירון גראנדי איספאנטו אי גריטל-
 רון אה נסה: נו אציאה פֿולֿיֿאס אין אייפטו פארה קי טוס
 טרוטיראס אה נורייר אין איז דיזיירטו? נסה לים דיטו: נו
 צוס איספאנטי די נאלה, דיין פיליאה פור צוזוטרוס אי
 צוס איסקאפארה. פור אורדין די דיין איז ליצאנטו קו צארה
 איספאנדיי קו נאטו סוצרי איז נאך רוצייו: לה נאך קי פאר-
 טייו: אי דיין איזו סופלאר אין לה נוגי און גראנדי ציינטו
 אי לוס גֿולֿדֿיֿוס פאסארון לה נאך אה פיי אין לו סיקו טי-
 כינדו אה דיריגה אי אה איסקייירה לאס אגואס די לה נאך
 קי סי ליצאנטאצאן קונו דוס פארידיס. לוס אאיסייאנוס לוס
 פירסיגייירון אי אינטרארון טאנציין אין לה נאך דיטראס די
 לוס גֿולֿדֿיֿוס. קואנדו איז פואיצלו פאסן, דיין דיטו אה נסה:
 איספאנדי טו צארה סוצרי לה נאך. א פונטו לה נאך ציינינדו
 קון פֿורטאיה, לאס אגואס קוצריירון לאס קארריטאס אי
 לה גינטי די פרעה אי נו קידו די איזייוס אונטו סולו. אינטונקסי

נוסח אי בוס חילוק די ישרא קאנטארון און קאנטי אה'ה' די
דיזיינדן: דיין איס ניי סאצאלדור!

ו. לום ג'וד'יום אין איל דיזירמו

נאָסע איזו אנדער אַזע בוס געלייט דיל נאָר רוציו אי
 בוס לייצו פֿור אַיל דיזיירטו. אַילייט קאָניאָרונ ווייטערטאָס
 טריט דיאָס קין טופֿאר אַגואָה, אַז אַגואָה קי טופֿארונ אַז-
 דע אַנאָרגע אי אַיל פֿואַיצלו נאָרנאָר דיזיידו: קי ציצידי-
 נאָס? אינטאָנס דיזי נאָסער אַז נאָס און לייט קי אַיל
 אַיגו אַין אַז אַגואָה אי אַז אַגואָה קי איז דאָס. נאָס אַז-
 לייט נאָרנאָר אַז אַז דיזיידו: פֿורק נאָרנאָס אַין
 אַיפֿטו קאָנדו טייאָנאָס פֿאָן דינאָזיאלד. טיינדו אַזי נאָס
 אַנאָנס אַז נאָר די אַנאָר!

דיין דיין: ליי ארי קאליר פור צוועטרום פאן די לוס סיי-
 בוס. אי אז לא געאייאנה אציאה קיצי ריז דיזירטו אונה
 קוזה גיינדיה קונו גראנס די רוקיאו צלאנקו, אירא לא
 געאנה. איז פואצלו ריקווא די אייניא אי פואי ארטאלו אי
 לוס איוס די ישרא קוויירון לא געאנה גיינערסאס קואריי-
 גה אייוס אקטה קוס אינעראלה אין טייררה די כנען, אי
 אייוס נו קוויירון מנקה אוקרו געאנטיגיינעטו.

וזה נאמך ל'סוף זה חגואה ונאנקו די כואיצו אי זיליון גור-
גורארון. אינוונסקים נעט רוגו אה ה" אי דיו דישו: חאר-
צה איז פינייאקו אי קלדרה אגואה. נעט אזו אנקי אי
בוס גרדיון פולירון ציזיר.

גיררה קונטרה לום עמלקים. — אין איסטי טייטש
עוולק דיסידדינטי די עסוי ציני אטאקאר אז ישרא. נוסה
דיטו אז יהוסופ: איסקח' גירדירוס אי צ'ה פליאה קון איז

כי עו כי עו איזו כי עו איזת כי עו קיירצו כי עו קיירצה
כי עו קואטרופיאה.

ה. אונדז אה עו פאלדרי אי אה עו וואלדרי פארה קי
קי לארגין עוס דיאס קוצרי לה קייררה.

ו. עו וואטיס.

ז. עו אגאס כינגונה וואה איגה.

ח. עו רוצ'ס.

ט. עו אטיקטיגואיס קונטרה עו קונפאכירר טיקטיגואטיי-
עו פלאסו.

י. עו דיזאיס כי עו וואיר כי עו קיירצו כי עו קיירצה כי
עו צואיי כי עו אזנו כי נאלה די עו קי אים קוליו.

מאב'לאם די לה ליי. — דיקפואיס די איםעו וואה קוציי
ארריצה די וואטי סיני; איל אינטרו אין לה נוצי קי אי-
קורנאצה לה וואטאנייה אי איםעווא איל קוארינטה דיאס אי
קוארינטה נוצ'ס, אי דייו כי דייו דוס טאצלאס די פייררה
קוצרי לאס קואלאס איראן איםקריעוס עוס דייס וואנדאטיי-
עוס.

איל ביזיררו. (1) — ווא איל פואיצלו ציינדו קי וואה טאל-
ראצה די אצאטאר די לה וואטאנייה, דיטו אה אהרון: קי-
רינוס קי עוס אגאס דיזיזיס קי פואידאנוס ציר קינדו עו
קאציונוס עו קי אקונטיקיי אה וואה. אהרון זיס ריפונדייו:
טראאידווי לאס גויאס די אורו די צואיקטארס וואיריס אי
די צואיקטראס איזאס. איל פואיצלו כי טרוטו עוקי איל דינאכ-
דאצה. אהרון איזו און ציזיררו די אורו אי קואנדו איל פואיצלו
עו צידו איל גריטו: איםטי אים עו דייו, ישרא! קי טי איזו קאיר-
די קייררה די אייפטו. קואנדו וואה אצאטו די לה וואטאנייה
טייננדו אין עו וואטו לאס דוס טאצלאס די לה זיי אי קואנדו
צידו איל ציזיררו די אורו א דירידור דיז קוא איל פואיצלו

באיללחצא, אינטערן אין גראנדי ראצייז איז אייגן לזאס טאצלאס
די זאז די קאס נאכאס איז לזאס רונעפייז א פיי דיל נונטי.
דיספואזיס טוונז איז ציזיררו די אורז לז דיזינאנז איז לז איז
פולצז איז לז ארונצז קוצרי לזאס אגואס איז דייז אה אהרון:
קי טי איז איסטי פואיצלז פארה קי טרוטיראס קוצרי איז
און טאן גראנדי פיקאלז? אהרון ריפונדייז: לייז ווי איז-
פאנטי דיל פואיצלז, איז ווי דיענאנדז און דייז איז לייז לז
איז און ציזיררו. אינטונקס נוסה דייז א פואיצלז: צוונטרוס
איזיטיץ און גראנדי פיקאלז ווא לייז קוצרי קירקה די דייז
איז פואילי קיר צוס פירדונארה. נוסה איסטויז די טאצז קוא-
דינטה דיאס איז קוארינטה נוגיס קוצרי איז נונטי די סיני איז
אזאז קון דוס טאצזאס טאצלאס די זאז לייז, איז אסא קארזאס
דיזונצראצזאן קוונז איז קול.

פראגואמיינמו דיל טאבירנאקלז. — נוסה דיענאנדז א
פואיצלז דאליצאס די אורז, די פלאטה, די קוצרי, די זאז, די
ליז איז די פילז די קאצרה, די טאצלאס די לייז פריסייוז,
די קואירוס די זאצזיס פארה זא פראגואה די און טאציר-
נאקלז. איז פואיצלז טרוטי דאליצאס אין טאן גראנדי קאז-
טיאלז קי נוסה פואי אזליגאלז די אפריגונאר א פואיצלז
דיזינדז קי זיזונצריס זיזונצריס נזאיריס נזאיריס נאזאס נאזאס
פארה זא פראגואה דיל טאצירנאקלז. איז פרינער דיאז די
זא קיגונדה איזיאלז דיספואזיס די זא קאליז די איינע איז
טאצירנאקלז פואי אקאצאלז. איז אירז אונז טיינדז די איז-
טופה פריסייוז קי איסטאצז קוצירטז די אונז קיגונדה
טיינדז די קואירז. איז איסטאצזאן אינקיררדאלז לזאס טאצ-
זאס די זא לייז. איז איז איסטאצזאן זא ארה, איז איז
קאנדילאר די אורז די סיני צראקס.

לז בוזגיס. — קואנדז איז טאצירנאקלז פואי אקאצאלז
אהרון פואי איז כז גדול איז קאס איז כז כז; לז כז

אזיאן סאקריפֿייערס אה דיין.

לאם פֿייערסאקס. — דיספוארס די לוס דיין וואנדאנאיינעם
ונסה דיין קי אזייראן לאס פֿייערסאקס קי וואנדאנא קי-
צראנאס אהינדא. איזיאס קון: לה פאקאוא (פסח) קי אים
איגה איל 15 דיל וויז די ניסן אין ווינצראקסין די לה קא-
ארה די איפֿעט. לה פֿייערסאקס די טצוועס קי אזינאס איל 6
דיל וויז די קין אין ווינצראקסין די לה ליי קי נוס פֿואי
דאלה אין איל וואנטי די סיני. לה פֿייערסאקס דיל וואיז אהיי
(ראש השנה) אין איל אונז דיל וויז די תשרי, דיאה קי סי
קריאו איל וואנדא. איל דיאה די לה פירדונאנסה (כפור) אין
איל 10 די תשרי פארה דיוואנדא לה פירדונאנסה די וואס-
טרוס פיקאלוס. לה פֿייערסאקס די קוכות אין איל 15 די תשרי
אין ווינצראקסין די לה איסטאלה דילוס גֿולדיס אין איל
דייירטו אונזי איזינאס ווארארן דיבאָרן די קאָלאַניאס (קוכה).

קונסיווס די וואראל. — דיין פור וואנז די ונסה דיין
אה לוס גֿולדיס לייס פור איל ציין דילוס פוצרים די לאס
צינדאס אי די לוס וואירפֿאנט קונוט מאנצין דילוס אים-
גראניירוס. איל לים אנהקווינדו דינו צינגארסין, דינו גואל-
ראר איניניקטאל, די ציניר אין איידה דיל פוצרי, אין קורטו
דיין קיין קי סינאנאס וואינס קון טוידוס אי קי נו אגאנאס
קופֿריר נינגאנו ווינאנו לוס אינינאס. אי אים אגאנאס די אים-
טאס לייס: נו אזוריקאס אה טו קונפאטיריו אין טו קוראסון.
סי טופאס איל צואי די טו איניניגו, אזו קו אזנו פידרידו,
דיציק לייצארסילו אה קו פאטרוו. = נו רוצים אי נו אצליס
זינטיראס אי נו אינגאניס נונקה. = לייצאנטאטי דילאנטרי
יל ציין אי אונרה לוס קאצילייס צלאנקוס. = נו אצליס
א די טו קונפאטיריו. = נו אינגאניס ני אין לה ווינרה
אין איל פיו. דיצראס טיניר פיוס גוסטוס אי ווינראס
וקטאס. = קואנדו אונז די טוס אירנאנס קירה פוצרי,

נו טינגאס קוראסון דורו אי נו אפריטיס טו נאטו; א קוב-
טרארייז אצרי טו נאטו אה טו אירנאטו אפריטו, פוצרי, אי
נו אגאס קופריר נינגונה ציצדה ני נינגון גואירפאטו. סי לוס
אפריאט אי קי איליוס איסקלאמאן אה נוי פור סיגורו ליו
אויירי קוס רוגאטיצאס. נוי ראציה סי איסקידירה אי צוס
נאטארי קון לה איספאלה, צואיסקטראס נואיריס קידארטן צי-
דאס אי צואיסקטרוס איזוס אואירפאטוס. = קואנדו און אזיט
נורארה אינטרי צוועטרוס אין צואיסקטרו פאזיס נו לו אפריאט.
אזי פוראטטירי קי נורה אינטרי צוועטרוס קירה קונוו אזי
קי נאסיי אינטרי צוועטרוס, לו אנאריט קונוו צוועטרוס נוי-
לום; סיידו פוראטטירוס פואיטיט אין טיירה די אייפטו.

= קואנדו אזיס נאצוראר אגון נאצוראדור נו לי די-
טינגאס סו פאגה ני און דיאס נויזנו; דאסילה אזי דיאס
נויזנו קי סי לה פרונויטיטיס אנטיס קי אזי קול סי איגי =
קואנדו צאס אה קורטאר אזי טריגו די טו קאנופו אי סי
טי אונצידאטיס און פוייאדו די איספיגאס, נו טי טורניס
פארה ריקוירלאס, אייליאס קיראן פארה אזי פוצרי, פארה
לה ציצדה אי אזי גואירפאטו. קואנדו קאקולדיס טוס אולי-
צאריס, נו ניריס די ראמו אין ראמו סי קידו אגונה אזי-
טונה, לוקי קידה איס פארה אזי פוצרי, פארה לה ציצדה
אי אזי גואירפאטו. קואנדו צאס אה קורטאר לוס ראזינווס
די אוצה די טו ציניי נו איסקארציס סי קידארון אגוטוס
ראזינווס גיקוס, לוקי קידה איס פארה אזי פוצרי לה צי-
דה אי אזי גואירפאטו. עין פיאדאל די איליוס פורקי דיי
טי צינדיגה אין טולאס לאס אוצראס די טוס נאטוס.

סילו די מרים. — נאסה אירה אזי נאס דולסי אי אזי
נאס אונגילדי די טולוס לוס אונגזריס. אאון קון טולו סו
אירנאטה נוריס אצלו נא די אזי אה סו אירנאטו אהרון
פורקי אייליה אירה קילנה. פארה אפינארלה, דיי לה קוב-

דיין די ליפרה. נאָסע ציינדו איסקטו רוגו אַם דיין די קא-
נאַרלע. אי דיין לֶה קאַנו דיקפואיס די קייטי דיאָס.

לֶה טייררה די בנען. — איז פואיצל די ישרא ארי-
צו א דיזירעט די פארן קירקה די לֶה טייררה די כנען.
דיין דיטו אַם נאָסע די אינציאר אונזרים פארה קי צייראן
לֶה טייררה קי איז קיריאה דאר אַם לוס איזאָס די ישרא
אי די איסקקוילוס אינטרי לוס גראכדיס די קאלה טריצו. נאָסע
אינאָרדו דוגי אונזרים די איסקט נייסיין, אינטרי לוס קואוס
איראן יחוסע אי כלב; איסקט אונזרים איזירון איז טורנו די
לֶה טייררה די כנען אי צולטארון קון און ראזינו די צייט
טאן קארגאלו די אַזאָס קי איז אירע לייצאלו פור דוס אונז-
רים קוצרי און פאן. איזייס דיטירון: איז פאאָס קי ציינוס איס
און פאאָס אכדי קורי לֶה לייג אי לֶה נייג; ווא לֶהס קי-
דאלס קון פואירטיס אי לוס נוראדוריס קון גיגאנטיס,
אינפֿרינטי די לוס קואוס נוזערס פאריסיווס לאנגוסקאס.
לֶה גודייס אינפֿיסארון אַם נורנוראר קונטרה נאָסע אי
אָהרון; אינטונקס יחוסע אי כלב דיטירון: נו צוס איספא-
טיט די לוס כנעניס, איספירינוס אין דיין אי נוזערס לוס
צינסיינוס. ווא לוס גודייס קיזירון אפֿייריגאלוס פורקי
איזייס אַזלאַזאן אַנסי. דיין פואי נויי ראציאלו אי דיטו:
איסקט אונזרים קי נו קריאירון אין נוי דיקפואיס קי לייט ציי-
רון נייס נאָראצייליאס אי קי אולירון נוי צו נו ציראן נוי-
קא איז פאאָס קי ליי גורי די דארליס, ווא איזייס קא-
ינאָראן קוארינטה אכזיס אין איז דיזירעט אַסעט קי קי-
ן טודוס נואירטוס אפֿואירע די יחוסע אי די כלב. ליי
ארי אינטראר אין איסקט טייררה צואיסקטרוס נייטוס אי אי-
יוס קוטסיראן לֶה טייררה די כנען.

ריבואילמח די קרח. — פוקו טיינפו דיקפואיס די איס-

עו אויז אונט נואצט ריבואילטע. קרע דען אי אצירס קו-
נו טאונצין דוקיינטוס אי סינקואינטע אונצערס די לוס גולדיוס
סי ליצאנטארון אי דייטיון אה נוסה אי אה אהרון: פורקי עונות-
טיץ איל קונאנדו אין צואיקטראס נאנטס? לה פינה די איקטע
גיינטי פואי פרונטע אי טיריכלי. לה טייררה סי אצריי אי אי-
גלוטיי קרע דען אי אצירס אי אין נוינטו טיינפון און פואיגו
דיל סיילו קינו אה לאס דוקיינטאס אי סינקואינטע פירסו-
נאס. איל פואיכלו קואנדו צידו איקטו סי איספאנטו אי סי
פוליו אין קוס טיינדאס.

אגואה דיל פינייאסקו. — לוס גולדיוס קונטינארון קוס
קאניטו אי אריצארון א דייטיון די לין. ליי לה אגואה לוס
ציו אה נאכאך די נואצטו אי איליוס סי נייטיון אה נור-
נוראך. דיי דייטיון אינטונקס אה נוסה: אצלה א פינייאסקו
אי קאדרה די איל אגואה; נוסה ריקאו איל פואיכלו אי איל
חארצו דוס ציזיס איל פינייאסקו די אונדי קאיי אגואה נור-
גה: נוסה דיי דייטיון אה נוסה: עו נו טי קריאטיס אין ניי סינדו
עו דייאס אצלאך א פינייאסקו אי נו חארצארלו: פור איקטו
אין קי ניי עו טאונצין נו צאס אה אינטראך אין לה טיי-
רה די כנען.

לוס קוליברוס. — דיקפואיס איליוס פארטיירון די ליי אי
איל פואיכלו נורנורו די נואצטו. אינטונקס דיי איוציאו קונ-
טרה איליוס אונט קוליצרוס דאנייווס, אי איל פואיכלו דישו אה
נוסה: פיקיווס קיינדו נורנוריווס קונטרה ה" אי קונטרה
טי. רוגה אה דיי פארה קי איל אילי לוס קוליצרוס. נוסה
איו אוראקיון אי דיי ליי דייטיון: אז און קוליצרו די קוצרי
אי נייטילו קוצרי און פאו. נוסה איו און קוליצרו אי לו ניי-
טיי קוצרי און פאו אי איל קי לו ניראצט נור נוריאה.

בלק אי בלעם. — לוס גולדיוס אריצארון א פאליס די
נואצט אונדי צלק אירע ריי. איקטי ריי נו פוליינדו ריפושאר

זה בוס גודייס קון לאס ארנאס איז אונטער קוזם. אין א-
קיל טיינפן אציהא און אונזרי לייאנאלדו זלעם קי בו טי-
ניאן קונו פרופעיה. זלך לי אינציאו זה דזיר: איי און
פואצלו קי קאיי די אייפנו אי קי איסטם קירקה די נואים-
טרו פאחים. צין אגורה אי נאלדיזלו סיינדו איל אים נואס
פוארטי די נוי פואליי קיר קי ליי סירי אנסי איל נואס
פוארטי אי בו פואלירי ריפואר דיל פאחים.

זלעם קוציי קוצרי קו אזנה אי פארטיי פארה אירקי קיר-
קה די זלך. אין איל קאנינו און אנגיל די דיי אפאריסיו זה
זלעם נה זלעם בו בו צידו; זה אזנה צידו א אנגיל, אי קי אפ-
ריטו קונטרה זה פאריל, אי אפריטו קונטרה זה פאריל איל
פיי די זלעם. זלעם קי נויטיי זה חארצאר זה זה אזנה
אי איליי קי איגו אין זאשו, זלעם קי נויטיי אין קולורה
אי חארצו נואס זה זה אזנה קון קו פאל. אינעונקס דיי
איזו אצלאר זה זה אזנה אי איליי דישו זה קו אנו: פור-
קי נוי איסטאס חארצאנדו? אי דיי אציינדו אצרידו בוס
ארום די זלעם איסטי צידו איל אנגיל קי איסטאצו קוצרי
איל קאנינו אי קי טיניאה אין זה נואנו אזנה איספאלה דת-
צאיינאלה. איל אנגיל דישו זה זלעם: טו פואלירי איר אונדי
זלך, נה בו דיראס קי בו קי טי פירנוטיירי די דזיר.

איל אריצו אין זה טייררה די נואצ, איל ריי בו לייצו קוצרי
אזנה נונטאנייה די אונדי קי ציהא איל בוגאר אונדי אים-
טאלאן בוס גודייס. זלעם פריצו די אצלאר נה אין בוגאר
די נאלדיזר זה בוס גודייס איל בו פודיהא אזיר אונטרו קי
ינדזירלוס. אינעונקס זלך קי נויטיי אין קולורה אי לי
דישו: ליי טי לייאני פארה קי נאלדיגאס זה נוי איניניגו
אי טו בו איסטאס צינדזיינדו. זלעם ריפונדיי: ליי אצלי
יגון זה צינעטאל די דיי. אינעונקס זלך בו אינציאו זה
פו פאחים.

קונקציון די משה. — נוסה קינטיינדו קי זייע סי אי-
צ'ה נוריר ריקו' א פואיצ'לו פארע דארלי קונקציון. איז א-
קודרו אה לוס גודייס טודוס לוס וינלאגרוס קי דיי אצ-
הה איגו אין קוס פאצור דיזי קוס קאידה די אייפ'ען. איז
קי קיטו די לו קי נו אוצ'ליסיאן אה לוס פלאצראס די דיי
אי די לו קי איצ'אן נורנוראנדו קיינפרי קונטרה איז; איז
ליס אינקווינדו די קיר פאיליס אה לוס לייס קי דיי ליס
אצ'אה דאדו, אין פין איז צינדיטו אה קאלה טריצו.

מואירמי די משה. — נוסה נו דיצ'אה אינטראר אין לה
טייררה די כנען. קואנדו לוס גודייס אריצ'ארון קוצרי לוס
טירנוס די איסטי פאליס דיי דיטו אה נוסה קי קוצ'ירה
קוצרי איז נונטי נצו די חונדי קי פואיצ'אה ציר לה טיי-
רה די כנען; דיי לי דיטו: נירה איז פאליס קי ליי פרו-
ניטי אה אצרהס די דאר אה קו קיינן; אי נוסה צידו איז
פאליס אינטיירו. אי ליס קוצרי איסטה נונטאנייה קי איז
נוריי אה לה אידאל די קיין אי צינטי אכייס; אי לוס אי-
זוס די ישרא לו לייורארון טרינטה דיאס אין לוס קאנפוס
די נואצ.

פין די לה פרימה פארמי

טודוס לוס ליצ'רוס יצ'אן ווי פירמה

M. Fresco
M. Fresco